

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 30.I.2008
B(2008)300 végleges

Tárgy: N 357/2007 sz. állami támogatás – Magyarország
Az Oktatási és Kulturális Minisztérium fejezeti kezelésű előirányzatai
és a Nemzeti Kulturális Alap

Tisztelt Miniszter Asszony

I. ELJÁRÁS

1. 2007. június 26-án a magyar hatóságok új támogatási programot jelentettek be a magyar kultúra és kulturális örökség megőrzésének előmozdítására. A Bizottság 2007. augusztus 17-i és 2007. november 14-i levelében további információkat kért, amelyeket a magyar hatóságok 2007. szeptember 18-i és 2007. december 12-i levelükben küldtek meg.

II. AZ INTÉZKEDÉS LEÍRÁSA

2. **Jogalap:** A kulturális támogatási intézkedés nemzeti jogalapja a következőket tartalmazza:

A Nemzeti Kulturális Alapból nyújtandó támogatásnak az alábbiaknak kell eleget tennie:

- a) A Nemzeti Kulturális Alapról szóló 1993. évi XXIII. törvény;
- b) A Nemzeti Kulturális Alapról szóló 1993. évi XXIII. törvény végrehajtásáról szóló 9/2006. (V. 9.) NKÖM rendelet;
- c) Az oktatási és kulturális miniszter rendelettervezete a b) pontban említett rendelet módosításáról.

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium fejezeti kezelésű költségvetési előirányzatainak felhasználásával kapcsolatban:

Őexcellenciája Dr GÖNCZ Kinga Asszony
Külügyminiszter
Bem rakpart 47
H - 1027 BUDAPEST

- d) A XX. Oktatási és Kulturális Minisztérium költségvetési fejezethez tartozó fejezeti kezelésű előirányzatok pályázat útján történő felhasználásának szabályairól szóló OKM rendelet tervezete.
- A fentiekben meghatározott jogszabályok/jogszabálytervezetek céljai közötti összefüggéseket megadó, a közös célok szerint kialakított egységes támogatási programot meghatározó egyetlen jogalap:
- e) Kormányrendelet tervezet a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító állami támogatásokról.
3. **Célkitűzés:** A támogatási program elsődlegesen a kultúra támogatását, másodlagosan pedig a kulturális örökség megőrzését tűzi ki célul.
4. **A támogatást nyújtó hatóság:** A támogatást nyújtó hatóság az Oktatási és Kulturális Minisztérium. A támogatást finanszírozza továbbá a Nemzeti Kulturális Alap is, amely egy elkülönített állami pénzalap.
5. **A támogatás finanszírozása:** A támogatást a Magyar Köztársaság központi költségvetéséből és a Nemzeti Kulturális Alap költségvetéséből finanszírozzák. Az elkülönített állami alap fő forrása a kulturális járulék, amelyet kötelezően fizetnek a Nemzeti Kulturális Alapról szóló 1993. évi XXIII. törvényben meghatározott termékekből és szolgáltatásokból származó jövedelmek után.
6. **A támogatási program tartalma:** A program célja tevékenységek széles köréhez biztosítani támogatást. A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító állami támogatásokról szóló Kormányrendelet tervezet 4. §-a értelmében a Magyar Köztársaság költségvetéséből központi költségvetési támogatást az alkotóművészeti, az előadó-művészeti, a múzeumi, a könyvtári, a levéltári, a közművelődési és az örökségvédelmi-műemlékvédelmi tevékenységek tekintetében a következő célokra lehet nyújtani:
- a) a kulturális ágazat területén a nemzeti és az egyetemes értékek létrehozására, megőrzésére, digitalizálására, valamint hazai és határon túli terjesztésére, hozzáférhetővé tételére;
 - b) a kulturális ágazatot érintő évfordulókra, fesztiválokra, hazai és külföldi rendezvényekre;
 - c) a nemzetközi kiállításokon, vásárokon a nemzeti kulturális jelenlét biztosítására, a hazai és külföldi kulturális rendezvényeken, fesztiválokon történő részvételre;
 - d) a művészeti alkotások új irányzataira, új kulturális kezdeményezésekre, a kultúrával kapcsolatos tudományos kutatásokra, az épített örökséggel, az építőművészettel kapcsolatos tevékenységekre;
 - e) a kultúrateremtő, kultúraközvetítő, valamint egyéni és közösségi tevékenységre, a kiemelkedő szakmai teljesítmények elismerésének díjazásához, valamint a szakmai szervezetek által alapított díjakhoz való hozzájárulásra;
 - f) kulturális vidékfejlesztésre;
 - g) kulturális jellegű civil és non-profit szervezetek támogatására;
 - h) határon túli magyar kultúra támogatására;
 - i) nemzeti és etnikai kisebbségek kultúrájának támogatására. (A célkitűzések részletes tartalmát, valamint példákat ld. a mellékletben.)
7. A Nemzeti Kulturális Alap támogatási célkitűzései, amint azt a Nemzeti Kulturális Alapról szóló 1993. évi XXIII. törvény 7. §-a meghatározza, az Oktatási és Kulturális

Minisztérium költségvetési előirányzatainak célkitűzéseire hasonlítanak. A különbség abban áll, hogy a Nemzeti Kulturális Alap célkitűzései nem tartalmazzák a fenti bekezdés f)–i) pontjaiban meghatározott célokat, sem pedig az a) pontban említett digitalizálást, ugyanakkor magukban foglalják a nemzetközi tagdíjakat, a működési költségeket és a pályázatok lebonyolításával kapcsolatos költségeket.

8. Az e határozat (6) bekezdésének a) pontjában említett célkitűzések a támogatott tevékenységek széles körére vonatkoznak, többek között az alábbiakra: művészeti kiállítások, kulturális/művészeti témájú publikációk, kulturális szakmai programok (például tanfolyamok, képzések, konferenciák), fesztiválok, koncertek, az ország történelmének kutatása és bemutatása, történelmi témájú konferenciák, múzeumoknak, könyvtáraknak és levéltáraknak nyújtott működési támogatás, könyvek vásárlása könyvtárak számára, levéltári anyagok digitalizálása, kulturális intézmények, múzeumok, műemlékek, várak és paloták felújítása, külföldi magyar kulturális intézmények támogatása, valamint régészeti lelőhelyek tudományos feltárása és állagmegóvása.
9. A (6) bekezdés b) pontjában szereplő intézkedések célja kulturális rendezvények támogatása, kulturális évfordulók megünneplése és művészek díjazása.
10. Az e határozat (6) bekezdésének c) pontjában felsorolt tevékenységekhez tartozik többek között a magyar részvétel támogatása nemzetközi kulturális eseményeken, a magyar kultúrához kapcsolódó programokat tartalmazó magyar évadok szervezése más európai országokban és az európai folklór hagyományok bemutatása nemzeti kulturális eseményeken.
11. A (6) bekezdés d) pontjában említett célkitűzések elsősorban új kulturális kezdeményezések indítására, új művészeti irányzatok (például új előadások, ősbemutatók, tehetségkutató versenyek) támogatására, valamint a multifunkcionális kulturális központok és országos jelentőségű szervezetek (például a Budapesti Fesztiválenekar Alapítvány, a Művészetek Palotája és a Nemzeti Színház) támogatására irányulnak.
12. A határozat (6) bekezdésének e) pontja főként a következő tevékenységekhez kapcsolódik: a helyi társadalom közösségi, kulturális, művelődési életéhez és tevékenységéhez szükséges intézmények és szervezetek támogatása a kulturális esélyegyenlőség javítása érdekében, a könyvtárak korszerűsítését célzó „a jövő könyvtára: a könyvtár a jövő” program támogatása, a levéltári iratok közzététele, állat- és növénykerti rendezvények, irodalmi művek kiadása, művészeti ösztöndíjak alapítása, valamint a szakmai szervezetek által elismert művészek támogatása.
13. A (6) bekezdés f) pontjában említett „kulturális vidékfejlesztés” elsősorban a következőket fedi: a kulturális nagyrendezvények (mint például a kapolcsi Művészetek Völgye) támogatása, támogatásnyújtás a könyvtáraknak, levéltáraknak és múzeumoknak a közösség érdekében végzett feladataik ellátásához (például a könyvtári dokumentum-ellátó rendszer vagy a múzeumi hálózat modernizációját szolgáló Alfa program megvalósításához), az úgynevezett Közkincs program keretében főként a hátrányos helyzetű kistérségek helyi kulturális életének ösztönzése, az ifjúsági zenekarok támogatása és a műemléki értékek fenntartható hasznosítása.
14. A (6) bekezdés g), h) és i) pontjában említettek elsősorban a következőkre utalnak: a civil társadalom fejlesztésére irányuló intézkedésekre a kultúra, az örökség és a művészetek terén, valamint a nemzeti és kisebbségi nyelvhasználat támogatására mind

a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek, mind a határon túli magyarok körében.

15. A magyar hatóságok tisztázták, hogy e támogatási program nem terjed ki az audiovizuális alkotásoknak nyújtott támogatásokra.
16. **Időtartam:** A programot a 2007. 09. 01. és 2012. 09. 01. közötti időszakra tervezik.
17. **Kedvezményezettek:** A program Magyarország minden régiójában a kedvezményezettek rendelkezésére áll. A kedvezményezetteknek a 92.3., a 92.5. és a 91.33. NACE-kód¹ alatt meghatározott ágazatok valamelyikében kell tevékenykedniük. A támogatásra pályázók lehetnek természetes, illetve jogi személyek, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok, valamint egyéni vállalkozások. A kedvezményezettek méretére vonatkozóan nincsenek megszorítások. Becslések szerint számuk meghaladja az ezret. Nem magyar állampolgárságú, illetve magyarországi székhellyel nem rendelkező pályázók is kaphatnak állami támogatást a program keretében.
18. A kedvezményezettek lehetnek állami szervezetek (például központi költségvetési szervek és intézményeik, önkormányzatok és intézményeik, önkormányzati társulások, szövetségek, többcélú kistérségi társulások, térségi fejlesztési tanácsok), non-profit szervezetek (egyesületek, alapítványok, egyéb jogi személyiséggel rendelkező non-profit szervezetek, 2009. január 1-ig közhasznú társaságok, azt követően non-profit gazdasági társaságok, egyházak), szövetkezetek, a számviteli törvény hatálya alá tartozó belföldi székhelyű vagy telephelyű gazdasági társaságok, egyéni vállalkozók, szakmai szervezetek és felsőoktatási intézmények, valamint háztartások (természetes személyek).
19. A magyar hatóságok magyarázata szerint a támogatott célkitűzések közül számos esetben a kedvezményezettek jellemzően állami vagy önkormányzati intézmények, illetve non-profit szervezetek, melyek nem bevétel-orientáltak, hanem a helyi kulturális kínálat megteremtői. Magyarország érvelése szerint a könyvtárak és levéltárak tevékenysége nem nyereség-orientált, hanem a támogatott tevékenységekkel kapcsolatos közfeladatokat végeznek.
20. A támogatás kedvezményezettjei közé tartoznak olyan, kiemelkedő országos jelentőségű szervezetek, mint a Budapesti Fesztiválzenekar Alapítvány, a Művészetek Palotája és a Nemzeti Színház. A magyar hatóságok magyarázata alapján a Budapesti Fesztiválzenekar meghatározó szerepet játszik a magyar zenei kultúrában, és nem folytat nyereségorientált tevékenységet. A zenekar állami forrásokból részben működési feltételeinek javítása, hangszerállományának bővítése, valamint magyarországi és külföldi fellépéseinek támogatása érdekében. A Művészetek Palotája többfunkciós kulturális központ, amelynek célja, hogy Európa- és világszerte a magyar kultúra elismert intézményévé váljon. A Nemzeti Színház a magyar kultúra kiemelkedő képviselője. A Művészetek Palotája és a Nemzeti Színház tevékenységéből származó jövedelme után nem történik osztalékfizetés, hanem azt visszaforgatják kulturális tevékenységekbe.

¹ A 92.3., 92.5. és 91.33. NACE-kód a következő tevékenységeket tartalmazza: 92.3 – Alkotó- és előadóművészet, Művészeti létesítmények működtetése, Vásári, vidámparki szórakoztatás, Egyéb szórakoztatás, 92.5 – Könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális tevékenység: Könyvtári, levéltári tevékenység, Múzeumi tevékenység, kulturális örökség védelme, Növény-, állatkert, természetvédelmi terület működtetése, 91.33 – Egyéb közösségi, társadalmi tevékenység.

21. **A támogatás formája:** A támogatás közvetlen támogatás vagy kedvezményes kamatozású kölcsön formájában valósulhat meg. Kedvezményes kamatozású kölcsönöket csak kivételesen és csak néhány esetben nyújtanak (többnyire nulla kamatlábbal).
22. **Költségvetés:** A támogatásra szánt éves költségvetés 37 699,1 millió HUF (~ 150,8 millió EUR²). A teljes költségvetés 226 194,6 millió HUF (~ 904,8 millió EUR).
23. **A támogatandó projektek kiválasztása:** Pályázati úton támogatást – mind a Nemzeti Kulturális Alapból, mind pedig az Oktatási és Kulturális Minisztérium előirányzataiból – meghatározott eljárási rend szerinti szabályok szerint lehet nyújtani. A támogatás odaítélése a pályázati kiírásban megadott feltételek és értékelési kritériumok alapján történik, amely során a döntéshozónak bizonyos fokú mérlegelési joga van.
24. A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító állami támogatásokról szóló Kormányrendelet tervezet 7. §-a értelmében pályázaton kívüli támogatás csak akkor nyújtható, ha:
- a) A támogatandó cél a kultúra fejlesztésében stratégiai jelentőségű;
 - b) Kulturális hatása országos, illetőleg nemzetközi;
 - c) A támogatás biztosításával jelentős előny érhető el, illetőleg jelentős hátrány hárítható el vagy;
 - d) A támogatandó cél másképp nem érhető el, vagy az időmúlás következtében okafogyottá válna.
25. A magyar hatóságok tisztázták, hogy vagy a d) kritériumnak egymagában vagy az a), b) és c) pontokban felsorolt kritériumoknak halmozottan kell teljesülnie. Amikor a támogatást pályázaton kívül ítélik oda, a támogatás odaítéléséről az oktatási és kulturális miniszter dönt, miután az Oktatási és Kulturális Minisztérium elvégezte a döntés szakmai előkészítését.
26. A támogatás odaítélésének követelményeit a támogatási szerződések mindig tartalmazzák. Ennek megfelelően a szerződésnek tartalmaznia kell a következőket: meghatározott támogatási cél, költségterv, az elszámolható költségek köre, valamint az arra az esetre vonatkozó szankciókkal kapcsolatos rendelkezések, ha a célkitűzést nem valósítják meg.
27. A Nemzeti Kulturális Alap állandó szakmai kollégiumokat³ és ideiglenes kollégiumokat hozott létre. A pályázatokat a Nemzeti Kulturális Alap Bizottsága által meghatározott támogatási célkitűzések alapján ezek a kollégiumok írják ki vagy – az úgynevezett miniszteri keretösszeg mértékéig – az oktatási és kulturális miniszter. A

² A 2007. október 11-i HUF/EUR átváltási árfolyamot véve 250,00 HUF = 1 EUR.

³ A Nemzeti Kulturális Alapról szóló 1993. évi XXIII. törvény végrehajtásáról szóló 9/2006. (V. 9.) NKÖM rendelet a következő állandó szakmai kollégiumokat határozza meg: 1. Építőművészeti Szakmai Kollégium, 2. Fotóművészeti Szakmai Kollégium, 3. Iparművészeti Szakmai Kollégium, 4. Ismeretterjesztés és Környezetkultúra Szakmai Kollégium, 5. Képzőművészeti Szakmai Kollégium, 6. Könyvtári Szakmai Kollégium, 7. Közművelődési Szakmai Kollégium, 8. Levéltári Szakmai Kollégium, 9. Mozgóképi Szakmai Kollégium, 10. Múzeumi Szakmai Kollégium, 11. Műemléki és Régészeti Szakmai Kollégium, 12. Népművészeti Szakmai Kollégium, 13. Szépirodalmi Szakmai Kollégium, 14. Színházi Szakmai Kollégium, 15. Táncművészeti Szakmai Kollégium, 16. Zenei Szakmai Kollégium.

kollégiumok végzik a pályázatok elbírálását és a támogatási célkitűzések megvalósításának szakmai ellenőrzését. A Nemzeti Kulturális Alap Bizottsága és annak elnöke szintén befolyással bír a pályázatokkal kapcsolatos határozathozatalra és azok értékelésére.⁴

28. **Elszámolható költségek és a támogatás intenzitása:** A támogatás maximális mértéke nem haladhatja meg az elszámolható költségek 100%-át. Az elszámolható költségek körébe olyan költségek tartoznak, amelyek a kulturális támogatási célok megvalósítása során közvetlenül felmerült, igazoltan kizárólag e célra fordított költségek.⁵
29. Az elszámolható költségek körét a pályázati dokumentáció tartalmazza minden esetben, valamint ugyanez megtalálható a későbbi egyedi szerződésekben is. A támogatott pályázók által benyújtandó szakmai és pénzügyi jelentések értékelésénél ellenőrizni kell, hogy a támogatás összegét valóban azokra a költségekre használták, amelyeket a szerződésben kijelöltek. Annak a követelménynek a megvalósulását, hogy az elszámolható költségek a támogatás célkitűzéseinek megvalósítása során közvetlenül felmerült költségek legyenek, és igazoltan csak erre a célra fordítsák őket, az is biztosítja, hogy a támogatások kifizetése nem a támogatás megítélésékor történik, hanem akkor, amikor a költségek felmerülnek.
30. Pályázaton kívüli állami támogatás esetén a támogatás odaítéléséről szóló döntés határozza meg, hogy a támogatást kizárólag a kulturális céllal összefüggően felmerülő többletköltségekre használhatják. Az elszámolható költségek körét a későbbi egyedi szerződésben rögzítik. A támogatás kifizetését és ellenőrzését ugyanazon eljárások szerint intézik, mint a pályázat keretében nyújtott támogatások esetében.
31. **Kumulációs szabály:** A jelen támogatás azonos elszámolható költségek fedezése céljából kumulálható más helyi, regionális, nemzeti vagy közösségi támogatási programból kapott támogatással. Mindazonáltal, egy projekthez nyújtott teljes támogatás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 100%-át a finanszírozási forrásra való tekintet nélkül.

III. AZ INTÉZKEDÉS ÉRTÉKELÉSE

Állami támogatás megléte az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében

32. A Bizottságnak értékelnie kell, hogy a bejelentett intézkedés állami támogatásnak minősül-e az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében, amely szerint „ha e szerződés másként nem rendelkezik, a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet”.

⁴ A Nemzeti Kulturális Alapról szóló 1993. évi XXIII. törvény

⁵ A támogatásintenzitás és elszámolható költségek számításánál áfamentes árakat vesznek alapul. Ha azonban a kedvezményezett nem jogosult áfalevonásra, az elszámolható költségek számításának alapja magában foglalja az áfát is.

33. **Állami források jelenléte:** A bejelentett támogatási program egyértelműen tartalmaz állami forrásokat, mivel az Oktatási és Kulturális Minisztérium költségvetési előirányzataiból és a Nemzeti Kulturális Alap forrásaiból finanszírozzák.
34. **Vállalkozásoknak biztosított gazdasági előnyök:** A kedvezményezettek az intézkedés révén előnyhöz jutnak, mivel rendes piaci körülmények között nem kapnák meg a közvetlen támogatásokat és kedvezményes kamatozású kölcsönöket. Mindazonáltal egyes kedvezményezetteket nem lehet az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében vállalkozásoknak tekinteni, hiszen nem fejtenek ki adott piacon áruk vagy szolgáltatások kínálására irányuló gazdasági tevékenységet. Ennek megfelelően a bejelentett támogatási program kedvezményezettjeinek jelentős része – pl. a művészeti díjak vagy ösztöndíjak egyéni kedvezményezettje, illetve a levéltárak a veszélyeztetett dokumentumok állapotmegóvása tekintetében – nem tekinthető a jelen bejelentésben szereplő tevékenység vonatkozásában gazdasági tevékenységet végző vállalkozásnak.
35. **Szelektivitás:** A támogatási program szelektíven nyújt gazdasági előnyt, mivel annak alkalmazási köre a kulturális ágazatra (91.33., 92.3. és 92.5. NACE-kód) korlátozódik.
36. **A tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás és a verseny torzítása:** A Bizottság úgy véli, hogy a bejelentett program által támogatott bizonyos tevékenységek helyi jellegűek, és nagyon kicsi annak valószínűsége, hogy e tevékenységek – különösen a határon túli turizmus vonzásával – befolyásolnák a közösségen belüli kereskedelmet. Ilyen kedvezményezettek pl. azok a hátrányos helyzetű kistélepülések, amelyek részt vesznek az úgynevezett Közkincs programban, melynek célja a helyi közösségi kulturális élet ösztönzése, pl. helyi értékőrző kulturális rendezvények szervezése, mozgó könyvtári szolgáltatások nyújtása legalább 35 kistélepülést kiszolgáló könyvtárbuszok működtetésével vagy vidéki ifjúsági klubok programjainak támogatása révén. Ezzel egyidejűleg nem lehet kizárni, hogy egyes projekteknek (pl. a világörökséghez tartozó, nemzetközileg elismert műemlékek, a külföldön is ismert kulturális fesztiválok, a nemzetközi vásárokon történő részvétel, a határon túli magyar kultúra számára) nyújtott támogatás vonzerővel hathat a külföldi turizmusra, így a nyújtott támogatás érintheti a tagállamok közötti kereskedelmet. A kapolcsi Művészetek Völgye fesztiválhoz, a Szegedi Szabadtéri Játékokhoz vagy a Budapesti Tavasz Fesztiválhoz hasonló kulturális nagyrendezvények, a Bartók-emlékévhöz kapcsolódó rendezvénysorozat vagy a Pécs 2010 Európa Kulturális Fővárosa programsorozat támogatása hatással lehet a Közösségen belüli kereskedelemre. Hasonlóképpen a Frankfurti Könyvvásárhoz hasonló, kiemelkedő nemzetközi kulturális eseményeken való magyar részvétel támogatása esetén sem zárható ki a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás.
37. A fentiek fényében a Bizottság következtetése alapján a bejelentett támogatási program által támogatandó tevékenységek egy része nem minősül állami támogatásnak az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében, mivel vagy a kedvezményezettek nem számítanak gazdasági tevékenységet végző vállalkozásoknak, vagy pedig e tevékenységek nincsenek hatással a tagállamok közötti kereskedelemre, és nem torzítják a versenyt. Az olyan tevékenységek esetén azonban, amelyek nem esnek e kategóriákba, a szóban forgó támogatási program állami támogatásnak minősül az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében.

A támogatás összeegyeztethetősége

38. Az EK-Szerződés 151. cikke kimondja, hogy „a Közösség hozzájárul a tagállamok kultúrájának virágzásához, tiszteletben tartva nemzeti és regionális sokszínűségeket, ugyanakkor előtérbe helyezve a közös kulturális örökséget.” „A Közösség az e szerződés egyéb rendelkezései alá tartozó tevékenysége során, különösen kulturái sokszínűségének tiszteletben tartása és támogatása érdekében, figyelembe veszi a kulturális szempontokat.”
39. Az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének d) pontja szerint a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető „a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, ha az a Közösségen belüli kereskedelmi és versenyfeltételeket nem befolyásolja a közös érdekekkel ellentétes mértékben.”
40. A vizsgált támogatási program célja valóban a kultúra és a kulturális örökség megőrzésének támogatása.
41. A Bizottság elfogadja a magyar hatóságok érvét, miszerint a kultúra és a kulturális örökség megőrzéséhez szükség van az intézkedésben foglalt tevékenységek támogatására. A jelen támogatási program keretébe tartozó tevékenységek általában nem profitszerző tevékenységek, és a bevételek gyakran nem fedezik az ilyen tevékenységekkel járó költségeket. A támogatásban részesíteni kívánt kedvezményezettek többnyire tőkeszegény intézmények, melyek számára az állami támogatásból származó források nem nélkülözhetők. Ha a kedvezményezett vállalkozás, akkor a támogatás célja, hogy elősegítse olyan termékek és szolgáltatások létrejöttét, amelyekre egyébként nincs kereslet, vagy amelyeket magas költségük miatt a kulturális politika szempontjából fontos célcsoport (pl. diákok, alacsony jövedelműek, hátrányos helyzetűek) nem tudna megvásárolni. Az állam célkitűzése, hogy ezek a kulturális értékek ne szoruljanak ki a piacról, és erősödjenek meg annyira, hogy fenn tudják tartani önmagukat anélkül, hogy további állami támogatásra szorulnának. Tőkeerős szervezetek nem juthatnak támogatáshoz a programból. Kivételes esetben előfordulhat, hogy a kedvezményezettek egyéb tevékenységeik vonatkozásában elegendő tőkével rendelkeznek. Ily módon élvez támogatást például a Könyvtárellátó Kht. a folyóiratok terjesztése terén és az olvasás népszerűsítését szolgáló Nagy Könyv program lebonyolítására, valamint a Budapesti Fesztiválközpont Kht. a Budapesti Tavaszi Fesztivál megszervezéséért. A támogatás azonban nélkülözhetetlen annak érdekében, hogy e kedvezményezettek az általuk előállított kulturális termékeket és szolgáltatásokat a lakosság rendelkezésére bocsáthassák, továbbá léteznek olyan mechanizmusok, amelyek segítségével megakadályozható a nem kulturális tevékenységek kereszt-támogatása. A program keretében hozott olyan intézkedések esetén, amelyek befektetések támogatását célozzák, a támogatásban részesíteni kívánt kedvezményezetteknek szigorú törvényi és adminisztrációs feltételeknek kell megfelelniük (pl. igazolás a Kulturális Örökségvédelmi Hivaltól, régészeti feltárási kötelezettség, speciális építőipari anyagok használata, bizonyos épületrészek funkcióinak megköttése). A hosszú megtérülési időszak vagy a megtérülés hiánya következtében számos ilyen kulturális beruházás nem lenne megvalósítható a program által biztosított források nélkül.
42. A Bizottság elfogadja a magyar hatóságok érvelését arra vonatkozóan is, hogy az intézkedés arányos. A jelen támogatási program keretében kizárólag olyan projekteket szabad támogatni, amelyek célja a kultúra és a kulturális örökség megőrzése. Az Oktatási és Kulturális Minisztérium és a Nemzeti Kulturális Alap célja egyaránt az,

hogy kizárólag olyan kulturális projekteket támogasson, amelyek a támogatás nélkül nem jöttek volna létre. Egyik intézmény sem támogatja a kereskedelmi, profit-orientált tevékenységeket, amelyek állami támogatás nélkül is életképesek. Ennélfogva a kedvezményezetteket nem jogi helyzetük vagy tőkeerejük alapján jelölik ki, hanem annak alapján, hogy az adott kulturális célkitűzés egyébként megvalósulna-e. Amikor támogatást nyújtanak pályázaton keresztül vagy azon kívül, állami támogatást kizárólag a kulturális cél elérésével kapcsolatosan felmerült többletköltségekre lehet nyújtani, és ennek mértéke nem haladhatja meg az elszámolható költségek 100%-át. Ennek megfelelően a kedvezményezetteknek részletesen meg kell indokolniuk tervezett tevékenységeik költségeit, hogy ily módon lehetővé tegyék annak felmérését, hogy a támogatási összeg mértéke jogos-e. Így a támogatás a minimálisan szükségesre korlátozódik, és elkerülhető a túlkompenzáció. A kedvezményezetteknek részletes szakmai és pénzügyi jelentéseket kell betérjeszteniük, amelyeket rendszeresen ellenőriznek. A megítélt támogatás ellenőrzésének célja a kulturális cél megvalósításának és a támogatási szerződésben lefektetett feltételek teljesülésének biztosítása.

43. A Bizottság megjegyzi, hogy bár a program igen széles körű, számos olyan feltétele van a támogatás odaítélésének, amelyek biztosítják az intézkedés összeegyeztethetőségét az EK Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének d) pontjával, amennyiben az előmozdítja a kultúrát és a kulturális örökség megóvását, és nem befolyásolja a Közösségen belüli kereskedelmi és versenyfeltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben. Ilyen feltétel különösen, hogy az elszámolható költségeknek közvetlenül kapcsolódniuk kell a kulturális célkitűzéshez, és hogy támogatást a bejelentett program keretében kizárólag olyan tevékenységeknek nyújtanak, amelyek vonatkozásában igazolt, hogy a kultúra és a kulturális örökség megőrzésére irányul. Továbbá, az ellenőrző mechanizmusok (részletes magyarázat a tervezett tevékenységek költségeire vonatkozóan, szakmai és pénzügyi jelentések betérjesztése, ellenőrzés) további garanciát adnak arra vonatkozóan, hogy csak a 87. cikk (3)(d) bekezdésének hatálya alá tartozó kulturális projekteket fognak támogatni.
44. Ezen okokból kifolyólag a Bizottság úgy ítéli meg, hogy amennyiben az intézkedés állami támogatást tartalmaz, annak mértéke szükséges a kultúra és a kulturális örökség megőrzésének előmozdításához és arányban áll azzal, továbbá nem befolyásolja a Közösségen belüli kereskedelmi és versenyfeltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének d) pontja értelmében.
45. A jelen határozat kizárólag a kulturális tevékenységeknek nyújtott támogatásokra vonatkozik, és nem érinti a közbeszerzési eljárásra vonatkozóan a Bizottság által végzett bármely további elemzéseket.

IV. KÖVETKEZTETÉS

46. A fenti értékelés alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében a bejelentett támogatási program egyes intézkedései nem minősülnek állami támogatásnak, mások azonban annak számítanak. A bejelentett támogatási program alá tartozó, állami támogatást megvalósító intézkedések összeegyeztethetők az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének d) pontjával.

V. HATÁROZAT

47. A Bizottság tehát úgy határozott, hogy nem emel kifogást a fent említett intézkedés ellen, mivel az részben nem minősül állami támogatásnak, részben pedig az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének d) pontjával összeegyeztethető állami támogatásnak minősül.

Amennyiben e levél harmadik személyek számára nem nyilvános, bizalmas információkat tartalmaz, kérjük, értesítse erről a Bizottságot a levél megérkezésétől számított tizenöt munkanapon belül. Amennyiben az előírt határidőn belül e tekintetben nem érkezik a Bizottsághoz indoklással ellátott kérelem, a Bizottság úgy tekinti, hogy a címzett egyetért a levél teljes terjedelmű, hiteles nyelvi változatának harmadik felekkel való közzétételével és a következő internetes címen történő közzétételével:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/index.htm/

A kérelmet ajánlott levélben vagy faxon kell elküldeni a következő címre:

European Commission (Európai Bizottság)
Directorate-General for Competition (Versenypolitikai Főigazgatóság)
State Aid Greffe (Állami Támogatások Hivatala)
SPA3 6/5
B-1049 Brussels (Brüsszel)
Fax: +32 2 296 12 42

Kérem, Miniszter Asszony, fogadja megkülönböztetett nagyrabecsülésem kifejezését.

a Bizottság részéről

Neelie KROES
a Bizottság tagja

MELLÉKLET

A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító állami támogatásokról szóló Kormányrendelet tervezetének 4. §-a értelmében a Magyar Köztársaság költségvetéséből központi költségvetési támogatást az alkotóművészeti, az előadó-művészeti, a múzeumi, a könyvtári, a levéltári, a közművelődési és az örökségvédelmi-műemlékvédelmi tevékenységek tekintetében a következő célokra lehet nyújtani:

- 1) A kulturális ágazat területén a nemzeti és az egyetemes értékek létrehozására, megőrzésére, digitalizálására, valamint hazai és határon túli terjesztésére, hozzáférhetővé tételére:

Így különösen a következő tevékenységekre nyújtható támogatás:

- a) Szellemi örökségünk megőrzése, védelme: E megnevezés kedvezményezettjei jellemzően közintézmények és non-profit szervezetek, amelyek nem profit-orientáltak, hanem a helyi kulturális programok kínálatának megteremtői, melyek támogatás nélkül nem jönnének létre.

Támogatott tevékenység például: veszélyeztetett dokumentumok restaurálása, mikrofilmzettetése; az Iparművészeti Szakmai Kollégium támogatásában magyar iparművészek műveinek kiállítása és kapcsolódó kiadványok, iparművészeti publikációk és tudományos elemzések, tanfolyamok, szakmai képzések, iparművészeti konferenciák; a Képzőművészeti Szakmai Kollégium támogatásában hazai és nemzetközi képzőművészeti kiállítások és az azokhoz kapcsolódó katalógusok; a Népművészeti Szakmai Kollégium támogatásában nemzetközi, országos és regionális fesztiválok és kiállítások; a Színházi Szakmai Kollégium támogatásában színművészeti publikációk; a Zenei Szakmai Kollégium támogatásában könnyűzenei és jazzkoncertek, lemezkiadások és zenei folyóiratok, tanfolyamok, kottakiadások; a Táncművészeti Szakmai Kollégium támogatásában táncművészeti publikációk, valamint a közép- és felsőfokú művészeti oktatási intézmények programjainak támogatása.

- b) Nemzeti történelmünk kutatása, bemutatása: A múltban ezen megnevezés alatt támogatott tevékenységek tipikus példái: történelmi témájú konferenciák, népviseleti kiállítás, történelmi személyek emlékére szervezett konferenciák és versenyek, a temesvári (Románia) Bolyai-emlékszoba létrehozása.
- c) Közgyűjtemények modernizációja, működésének támogatása: A közgyűjtemények körébe tartoznak a könyvtárak, levéltárak, múzeumok, kép- és hangarchívumok. A hatósági engedéllyel működő múzeumok és könyvtárak, valamint az Országos Levéltár működési támogatást kapnak a közalkalmazottak illetményére, a karbantartásra és az épületek infrastruktúrájának korszerűsítésére. Nem profitorientált intézmények, hanem olyan közfeladatokat látnak el, amelyek állami támogatás nélkül nem valósulnának meg. E megnevezés alatt projektek szintén részesülnek támogatásban, úgymint a következők: műalkotások bemutatása, könyvek vásárlása könyvtárak számára, fotográfiai szempontból jelentős dokumentumok digitalizálása, műalkotások védelmére és biztonságos tárolására szolgáló berendezések beszerzése, a műemlékvédelemmel és régészettel kapcsolatos szakmai publikációk, a Múzeumi Szakmai Kollégium támogatásában megrendezett, nagy nyilvános érdeklődést kiváltó kiállítások, azokhoz kapcsolódó kiadványok és múzeumpedagógiai programok, pl. Mátyás

király trónra lépésének 550. évfordulója alkalmából, a lakosság számára a teljes magyarországi könyvtári rendszerről tájékoztatást nyújtó interaktív könyvtári portál létrehozása, valamint a Magyarország összes múzeumát bemutató DVD-ROM összeállítása.

- d) Nemzeti kulturális intézmények felújítása a kulturális örökség védelme biztosítása és látogatóbarát fejlesztése érdekében: Példák: a Magyar Nemzeti Múzeum, a Magyar Természettudományi Múzeum Ludovika-épületének, a Szépművészeti Múzeum, valamint a Szabadtéri Néprajzi Múzeum rekonstrukciója és látogatóbarát fejlesztése.
 - e) Magyarország világörökségi értékeinek bemutatása és fejlesztése: Példa: a budavári Szent György tér rekonstrukciója.
 - f) A nemzeti kulturális örökség digitalizálása és telematikai fejlesztése: E megnevezés keretében levéltárak részesülnek támogatásban, jellemzően a levéltári anyagok, térképek digitalizálására, valamint az ezekhez kapcsolódó módszertani tanulmányok elkészítésére.
 - g) Múzeumok, műemléki épületek, emlékhelyek, értékek rekonstrukciója, értékőrző megújítása, vári, palotai rekonstrukciók, kulturális tevékenységek beruházásai: A Nemzeti Kulturális Alap a Műemléki és Régészeti Szakmai Kollégiuma támogatja a veszélyeztetett műemlékek állagmegóvását és felújítását, valamint képzőművészeti alkotásaik restaurálását. Példák: a visegrádi Mátyás Király Múzeum, az egri vár, a Hősök terén lévő Millenniumi emlékmű és a Szent István Bazilika.
 - h) Külföldi magyar kulturális intézetek bővítése, rekonstrukciója, kiépítése: Példák: A római Magyar Akadémia, illetve a moszkvai Magyar Kulturális Intézet rekonstrukciója.
 - i) Örökségvédelmi fejlesztések: Példák: a fertői Esterházy-kastély, illetve a siroki tájház rekonstrukciója és látogatóbarát fejlesztése.
 - j) Régészeti lelőhelyek bemutathatóvá tétele: Régészeti lelőhelyek (pl. a székesfehérvári romkert) tudományos feltárása és állagmegóvása.
- 2) A kulturális ágazatot érintő évfordulókra, fesztiválokra, hazai és külföldi rendezvényekre:

A támogatás célja különösen:

- a) Kulturális, illetve kulturális örökségvédelmi célú rendezvények megrendezésének támogatása Magyarországon és külföldön: Példák: népzenei és néptánc-tábor a Mezőségben, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség kórustalálkozója, magyar nóták és csárdások fesztiválja a Vajdaságban, zentai egyházzene fesztivál, Kriza János balladamondó verseny, Bonchidai Kastélynapok, a Nemzeti Kulturális Alap Zenei Szakmai Kollégiuma által támogatott rendezvénysorozat a Bartók-emlékév alkalmából, pl. a szombathelyi Nemzetközi Bartók Szeminárium és Fesztivál, a Szigeti-Hubay nemzetközi hegedűverseny, Kodály- és Bartók- művek kiadásának támogatása, valamint a „Reneszánsz 2008” állami programsorozat részeként kiállítási oktatóprogramok kidolgozása.
- b) A kulturális témájú évfordulók méltó megünneplésének támogatása, ünnepi rendezvények megszervezése, művészek díjazása. Példa: a Kodály Zoltán születésének 125. évfordulójához kapcsolódó események.

- 3) Nemzetközi kiállításokon, vásárokon a nemzeti kulturális jelenlét biztosítására, kulturális rendezvényeken, fesztiválokon történő részvételre Magyarországon és külföldön:

Támogatás különösen az alábbi célok megvalósításához nyújtható:

- a) A nemzetközi kiállításokon, vásárokon és rendezvényeken való magyar kulturális stand felállításának támogatása és ezáltal a magyar kultúra, a magyar néphagyományok megismertetése: A kiemelkedő jelentőségű nemzetközi kulturális eseményeken történő magyar részvétel támogatása. Ilyen eseménynek minősül például a Cannes-i Bartók-Kurtág fesztivál, a Frankfurti Könyvvásár, pályázatok fiatal magyar művészek külföldi zenei versenyeken történő részvételére, magyar művészek külföldi fellépéseire és külföldi konferenciákon való részvételére.
 - b) Magyar évadok megrendezése Európa fővárosaiban: A projekt célja, hogy a magyar nemzeti kultúrát megismertesse más országok lakóival. A közelmúltban többek között Olaszországban, Hollandiában, Oroszországban és Németországban került sor a magyar kultúrához kapcsolódó programokat kínáló magyar évadok megrendezésére. A kedvezményezettek a magyar kormányzat külföldi kulturális intézményei és kormányzati non-profit társaságok.
 - c) A hazai rendezvényeken az európai folklór hagyományainak bemutatása: Példák: Pécsi Folknepok, Nemzetközi Néptáncfesztivál.
- 4) A művészeti alkotások új irányzataira, új kulturális kezdeményezésekre, a kultúrával kapcsolatos tudományos kutatásokra, az épített örökséggel, az építőművészettel kapcsolatos tevékenységekre:

A támogatás célja főleg:

- a) Új kulturális kezdeményezések, rendezvénysorozatok elindítása: Példák: a Fotóművészeti Szakmai Kollégium által kiírt pályázatok új alkotások létrehozására, pályázatok magyar könnyűzenei előadók számára első album kiadására, valamint könnyűzenei tehetségkutató versenyek megrendezésének támogatása.
- b) A modern, III. évezred kihívásainak megfelelő multifunkcionális kulturális és művészeti központtal kapcsolatos feladatok ellátása: A kedvezményezettek önkormányzatok vagy non-profit szervezetek, melyek nem nyereség-orientáltak. A támogatást olyan közfeladatok elvégzésére nyújtják, amelyek támogatás nélkül nem valósulnának meg. A multifunkcionális kulturális és művészeti központok széleskörű kulturális szolgáltatásokat kínálnak. Ez költségmegtakarítást és hatékonyabb feladatellátást eredményez, valamint hozzájárul a kulturális esélyegyenlőtlenségek mérséklődéséhez és a vidék felzárkózásához. Példák: a Pécs 2010 - Európa Kulturális Fővárosa programsorozathoz kapcsolódó tevékenységek és rendezvények, olyan országos jelentőségű szervezetek működési támogatása, mint a Budapesti Fesztiválzenekar Alapítvány, a Művészetek Palotája és a Nemzeti Színház.
- c) Új művészeti irányzatok támogatása: Példák: az Iparművészeti Szakmai Kollégium által új műalkotások létrehozására és új technológiák finanszírozására kiírt pályázatok. A Színházi Szakmai Kollégium pályázatai új szabadtéri színházi előadások és új színdarabok megalkotására. A Zenei Szakmai Kollégium új komolyzenei művek ősbemutatójára kiírt pályázatai. A

Fotóművészeti Szakmai Kollégium pályázatai szakmai rendezvények, képzések és műhelyek támogatására.

- 5) A kultúrateremtő, kultúráközvetítő valamint egyéni és közösségi tevékenységekre, a kiemelkedő szakmai teljesítmények elismerésének díjazásához, valamint a szakmai szervezetek által alapított díjakhoz való hozzájárulásra:

Támogatás nyújtható különösen az alábbi célokra:

- a) A helyi társadalom közösségi, kulturális, művelődési életéhez és tevékenységéhez szükséges intézmények és szervezetek támogatása a kulturális esélyegyenlőség fokozása érdekében: Példák: kiemelkedő erdélyi és vajdasági magyar tudósok és művészek díjaihoz történő hozzájárulás.
 - b) „A jövő könyvtára: a könyvtár a jövő” program támogatása: Példák: a Könyvtári Szakmai Kollégium által a könyvtári szolgáltatások korszerűsítésére és népszerűsítésére, illetve a látogatóbarát könyvtárak kialakítására kiírt pályázatok.
 - c) A levéltár és nyilvánosság kapcsolatának erősítése: Példák: levéltárak és kapcsolódó szakmai szervezetek részére kiírt pályázatok dokumentumok nyomtatott vagy elektronikus formában történő kiadására, reprezentatív levéltári publikációkra és nemzetközi szakmai rendezvényeken való részvételre.
 - d) A tudományos ismeretterjesztés és ismeretszerzés fenntartása: Példák: az Ismeretterjesztés és Környezetkultúra Szakmai Kollégium által kiírt pályázatok állatkerti, vadasparki és növénykerti rendezvényekre, az ezek látogatóit szolgáló információs rendszerek fejlesztésére, a Szépirodalmi Szakmai Kollégium pályázatai szépirodalmi művek megjelentetésére és irodalmi rendezvények támogatására.
 - e) Művészeti ösztöndíjak alapítása: Az Oktatási és Kulturális Minisztérium ösztöndíjrendszert tart fenn a fiatal – 35 év alatti – művészek pályakezdésének támogatására minden művészeti ágazatban.
 - f) Szakmai szervezetek által elismert művészek támogatása: Kiemelkedő teljesítményre nyújtott szakmai díjak.
- 6) Kulturális vidékfejlesztésre: E megnevezés keretében múzeumok, könyvtárak és levéltárak kapnak támogatást annak érdekében, hogy elvégezhessék a közérdeket szolgáló feladataikat.

Különösen az alábbi tevékenységek támogathatóak:

- a) Kulturális nagyrendezvények, múzeumi és levéltári szakmai programok támogatása, közkinccs program megvalósítása:

Kulturális nagyrendezvények (példák): Ünnepi Könyvhét, a kapolcsi Művészetek Völgye, Szegedi Szabadtéri Játékok, Budapesti Tavaszi Fesztivál.

Könyvtárak: pl.: a könyvtári dokumentum-ellátó rendszer működtetéséhez nyújtott támogatás, amely a vidéki kiskönyvtárak számára is lehetővé teszi a könyvtárközi kölcsönzést.

Levéltárak: egyébként nem megvalósuló közfeladataik (pl. veszélyeztetett levéltári anyagok állapotának megőrzése) ellátásához kapnak támogatást.

Múzeumok szakmai programjaihoz nyújtott támogatás: pl. a múzeumi hálózat modernizációját célzó Alfa program, amelynek prioritásai: gyűjtemények hozzáférhetővé tétele a nyilvánosság számára, gyűjtemények mobilitását szolgáló nagyszabású kiállítások szervezésének támogatása, a szolgáltatások és az infrastruktúra javítása által látogatóbarát múzeumok létrehozása, valamint műalkotások állapotának megőrzése.

Hátrányos helyzetű kistelepüléseken megrendezett olyan közművelődési és művészeti programok támogatására kiírt pályázatok, mint pl. a Tengertánc program, amelynek célja a helyi kulturális közösségi tevékenységek támogatása.

Közkinccs program: Lehetővé teszi főleg hátrányos helyzetű kistelepülések számára kedvezményes kölcsönök felvételét, amelyek célja a helyi közösségi kulturális élet ösztönzése (pl. hátrányos helyzetű településeken közművelődési intézmények, múzeumok, könyvtárak korszerűsítésére, restaurálására szolgáló beruházások, új helyi közösségi kulturális létesítmények létrehozása, helyi értékőrző kulturális rendezvények, mozgó könyvtári szolgáltatások a legalább 35 kistelepülést kiszolgáló könyvtárbuszok működtetésével, valamint vidéki ifjúsági klubok programjainak támogatása).

- b) Ifjúsági zenekarok működési támogatása, program megvalósítása a népi kultúráért, helyi kezdeményezések, rendezvények támogatásáért, díjak, címek adományozásáért: Példák: népzenei tehetségek támogatása, tájházak helyreállítása, táncházak és kézműves foglalkozások szervezése.
- c) Műemléki értékek fenntartható hasznosítása: Támogatást kaphatnak engedéllyel rendelkező kulturális intézmények és olyan ingatlanok tulajdonosai, amelyek a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal nyilvántartásában szerepelnek. A fenntartható hasznosítás alatt az értendő, hogy a szükséges karbantartási munkák elvégzése mellett a helyreállított ingatlanokat a köz érdekében hasznosítják (pl. régészeti lelőhelyek bemutathatóvá tétele, múzeumok látogatóbarát fejlesztése, műemléki orgonák felújítása). E megnevezés keretében támogatják a természeti katasztrófák által károsított műemlékek restaurálását is, amely a további állapotromlás megelőzésére szolgál.

7) Kulturális jellegű civil és nonprofit szervezetek támogatására:

A támogatás célja többek között:

- a) A nemzeti és etnikai kisebbségek kultúrájának támogatása: Példák: a Barátság interetnikus folyóirat egy példányköltségének támogatása, a Magyar Néprajzi Társaság nemzetiségi tanulmánykötet-sorozatának és interetnikus konferenciájának támogatása.
- b) A civil társadalom fejlesztése a kultúra, az örökség és a művészet területein, beleértve a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségeket: A magyar kormány fontosnak tartja a civil kulturális szervezetek támogatását. Ide tartoznak olyan tevékenységek támogatása, mint évfordulók és hagyományőrző (néptánc, népzenei) rendezvények szervezése, valamint az anyanyelvi kultúrához kapcsolódó tevékenységek.
- c) A nemzeti nyelv ápolása, a népfőiskolai mozgalom fenntartása, beleértve a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségeket.

8) Határon túli magyar kultúra támogatására:

- a) A civil társadalom fejlesztése a kultúra, az örökség és a művészet területein a határon túli magyarság körében: Példák: határon túli magyar színházaknak és kiemelkedő néptánc-együtteseknek nyújtott támogatás előadásaik megrendezésére és infrastruktúrájuk modernizálására; határon túli magyar irodalmi ösztöndíj irodalmi művek megalkotására.
- b) A nemzeti nyelv ápolása, a népfőiskolai mozgalom fenntartása a határon túli magyarság körében: Példa: határon túli magyar könyvtárak fejlesztése, a csángó magyar oktatás, kulturális tevékenységek és a szükséges intézményi háttér támogatása annak érdekében, hogy a csángó magyarok (Moldva magyar anyanyelvű lakosai) megőrizhessék identitásukat.